

1. Byrådsmedlem Poul E. Gustafsson
Toftegårdsvej 43
3520 Farum

22 DEC. 1992

1. k.

1992/1073/207-1

hb

2 og 3. Se sidst i brevet!

1.

I skrivelse af 20. juli 1992 har De anmodet Indenrigsministeriet om at vurdere lovligheden af, at De blev frataget Deres bestyrelsespladser i de selvejende institutioner plejehjemmet "Fredtofteparken" og omsorgscentret "Gedevasevang".

De har i Deres skrivelse anført, at byrådets valg til bestyrelserne efter den kommunale styrelseslovs § 17 har virkning for hele byrådsperioden, at vedtægterne for en selvejende institution ikke kan fravige bestemmelser i styrelseslovens § 17, og at den nye socialudvalgsformand allerede var medlem af bestyrelserne i institutionerne, således at det ikke var et spørgsmål om at gøre plads for den pågældende i overensstemmelse med vedtægterne for institutionerne.

Indenrigsministeriet har som meddelt i skrivelse af 22. juli 1992 indhentet en udtalelse i sagen fra Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt.

Tilsynsrådet har med skrivelse af 27. juli 1992 fremsendt sagens akter til ministeriet og meddelt, at rådet kan henholde sig til sin udtalelse af 22. juni 1992.

Det fremgår af sagen, at der mellem partierne V, C, B, A og K var indgået en konstitueringsaftale af 24. november 1989 om besættelse af poster mv., og at de 5 partier ved Farum Byråds kon-

stituerende møde den 1. december 1989 anmeldte en samlet konstitueringsgruppe. Ved konstitueringsaftalen fik de konservative bl.a. formandsposten i socialudvalget og hvervne som medlem af (og formand for) bestyrelserne for institutionerne "Fredtofteparken" og "Gedevasevang".

På byrådets konstituerende møde valgte byrådet 2 medlemmer til bestyrelsen for "Fredtofteparken", idet borgmesteren og socialudvalgets formand er fødte medlemmer af bestyrelsen. Ifølge det oplyste er borgmesteren ved en senere ændring af vedtægten erstattet af et andet byrådsmedlem. På det konstituerende møde valgte byrådet endvidere 3 medlemmer til bestyrelsen for "Gedevasevang", idet socialudvalgsformanden er født medlem af bestyrelsen.

Det fremgår endvidere af sagen, at De senere af socialudvalget blev valgt som formand for socialudvalget.

Det er endvidere oplyst, at byrådet i november 1991 besluttede at udvide antallet af medlemmer i socialudvalget fra 7 til 9 medlemmer, og at socialudvalget på sit møde den 19. november 1991 valgte en ny formand for udvalget.

Af udskrift af beslutningsprotokollen for byrådsmødet den 4. december 1991 fremgår det, at byrådet på mødet valgte et nyt medlem til hver af bestyrelserne for de i sagen omhandlede institutioner som følge af, at den nyvalgte formand for socialudvalget var født medlem af bestyrelserne og allerede medlem af begge bestyrelser.

I skrivelse af 13. december 1991 til Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt anmodede De tilsynsrådet om at vurdere lovligheden af, at De blev frataget Deres bestyrelsesplads i de selvejende institutioner "Fredtofteparken" og "Gedevasevang". De anførte, at De i henhold til konstitueringsaftalen af 24. november 1989 blev udpeget til bestyrelsen i de to institutioner, og at De på forhånd blev udpeget som bestyrelsesformand. Endvidere anførte De, at De i henhold til ovennævnte konstitueringsaftale blev udpeget

som formand for det sociale udvalg. Yderligere påpegede De, at tildelingen af en bestyrelsesplads har virkning for hele funktionsperioden, idet De henviste til den kommunale styrelseslov § 17, og at den nye socialudvalgsformand i forvejen var medlem af bestyrelserne i de to institutioner, således at der ikke var tale om, at De skulle give plads for den nyvalgte socialudvalgsformand.

Tilsynsrådet indhentede i sagens anledning en udtalelse fra Farum Byråd, som i skrivelse af 22. januar 1992 udtalte følgende:

"Byrådet ønsker at udtale, at det efter Byrådets opfattelse er ganske i overensstemmelse med såvel den kommunale styrelseslov som vedtægterne for de pågældende selvejende institutioner, at Byrådet i sit møde den 4. december 1991 har valgt et nyt medlem til hver af bestyrelserne for institutionerne.

Det fremgår af institutionernes vedtægter, at formanden for Socialudvalget i Farum skal være medlem af bestyrelsen.

Dette kan efter Byrådets opfattelse kun forstås således, at det er den til enhver tid værende formand for Socialudvalget, der skal være bestyrelsesmedlem.

P. E. Gustafssons medlemskab af disse bestyrelser har altså ikke beroet på et valg, foretaget af Byrådet, men har været en følge af, at han har været valgt som formand for Socialudvalget og derfor automatisk har haft plads i bestyrelserne.

P. E. Gustafsson henviser selv til, at det af beslutningsprotokollen for Byrådets konstituerende møde den 1. december 1989 fremgår, at Socialudvalgets formand er født medlem såvel af bestyrelsen for "Fredtofteparken" som af bestyrelsen for "Gedevasevang". Byrådet er ikke enig med P. E. Gustafsson i, at "der burde nok i udskriften for det konstituerende møde have stået navn og ikke titel."

I skrivelse til Dem af 22. juni 1992 udtalte Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt, at rådet på baggrund af de i sagen foreliggende oplysninger ikke fandt, at de beslutninger der har ført til, at De blev frataget bestyrelsesposterne i de selvejende institutioner "Fredtofteparken" og "Gedevasevang", har været ulovlige.

I denne anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Efter § 17, stk. 2, i den kommunale styrelseslov vælger kommunalbestyrelsen medlemmer af de udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, hvori kommunalbestyrelsen eller kommunen skal være repræsenteret. Valgene har virkning for kommunalbestyrelsens funktionsperiode, jf. § 17, stk. 3.

Om den fremgangsmåde, der skal følges ved kommunalbestyrelsens valg af to eller flere medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, er fastsat følgende i § 25 i den kommunale styrelseslov:

"§ 25. Kommunalbestyrelsens valg af to eller flere medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende foretages ved et forholdstalsvalg for hvert udvalg m.v. for sig, jf. dog § 27, stk. 1.

Stk. 2. Ved kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, hvori kommunalbestyrelsens formand eller en udvalgsformand skal have sæde, regnes den pågældendes plads som en af de pladser, der kan tilkomme den gruppe inden for kommunalbestyrelsen, som vedkommende ved det pågældende valg har anmeldt at tilhøre."

Bestemmelsen i § 25, stk. 2, fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 220 af 5. april 1989. Ved lovændringen blev det fastsat, at ikke blot borgmesterens plads, men tillige udvalgsformandens, skal modregnes i det antal pladser, som tilkommer den gruppe, borgmesteren eller udvalgsformanden tilhører, når de pågældende er fødte medlemmer af udvalg m.v.

På baggrund af bestemmelsen i § 25, stk. 2, antages det, at kommunalbestyrelsen ved flertalsbeslutning kan bestemme, at borgmesteren eller en udvalgsformand skal være født medlem af et udvalg, en bestyrelse mv. Dersom borgmesteren eller udvalgsformanden ved valget til det pågældende udvalg mv. tilhører en valggruppe, som ikke i kraft af sit medlemstal er berettiget til en plads, indebærer en bestemmelse om født medlemskab således en tilsidesættelse af forholdsmæssigheden i udpegelsen.

Når en udvalgsformand er født medlem af en bestyrelse, må den pågældende ved fratræden af sit formandshverv udtræde af bestyrelsen, idet den nyvalgte udvalgsformand herefter overtager pladsen som født medlem af bestyrelsen.

Hvis den nyvalgte udvalgsformand ikke tilhører den samme valggruppe som den fratrådte, må der foretages en ny beregning af pladserne i bestyrelsen, hvilket kan føre til, at et medlem må udtræde af bestyrelsen.

I den foreliggende sag må Indenrigsministeriet lægge til grund, at De og den nyvalgte socialudvalgsformand tilhører samme valggruppe, idet partierne V, C, B, A og K på det konstituerende møde havde anmeldt en samlet konstitueringsgruppe, som i enighed havde fordelt posterne i udvalg, bestyrelser mv.

Når den nyvalgte udvalgsformand tilhører den samme valggruppe som den fratrådte, vil formandsskiftet kun medføre ændringer i bestyrelsens øvrige sammensætning i tilfælde, hvor den nyvalgte formand allerede er medlem af den pågældende bestyrelse. I så fald opstår der en ledig plads, som må besættes af den pågældende valggruppe. Der kan i øvrigt herved henvises til den kommenterede kommunale styrelseslov ved Preben Espersen m.fl., 1991, side 139.

Ved Deres fratræden som udvalgsformand har den nyvalgte valgformand således efter Indenrigsministeriets opfattelse overtaget Deres plads som født medlem af bestyrelserne i de to institutioner "Fredtofteparken" og "Gedevasevang". Da den nye socialudvalgsformand allerede var medlem af de to bestyrelser, opstod, som ovenfor anført, en ledig plads i hver af bestyrelserne, som det herefter tilkom den oprindelige valggruppe (konstitueringsgruppen) at besætte.

Det skal i denne forbindelse i øvrigt bemærkes, at en indgået konstitueringsaftale om fordeling af poster, herunder udvalgsformandsposter, ikke er bindende ved byrådets valg af medlemmer til de pågældende poster eller ved udvalgenes valg af udvalgsformænd. Endvidere bemærkes, at det ikke tilkommer den kommunale tilsynsmyndighed at tage stilling til, hvilke forudsætninger der i konstitueringsaftalen har været bestemmende for tildelingen af posterne.

På denne baggrund finder Indenrigsministeriet ikke, at Farum Byråd har handlet i strid med lovgivningen ved på byrådets møde den 4. december 1991 at vælge et nyt medlem til hver af de pågældende institutionsbestyrelser som følge af formandsskiftet i socialudvalget og den i forbindelse hermed opståede ledige plads i de to bestyrelser.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Farum Byråd og Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt.

Med venlig hilsen

Emil le Maire

2. Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt
Trollesminde Kontorpark
Roskildevej 10 A
3400 Hillerød

Emil le Maire

3. Farum Byråd
Rådhuset
3520 Farum

Emil le Maire

2. Not.

3. Not.